

Platna bilanca

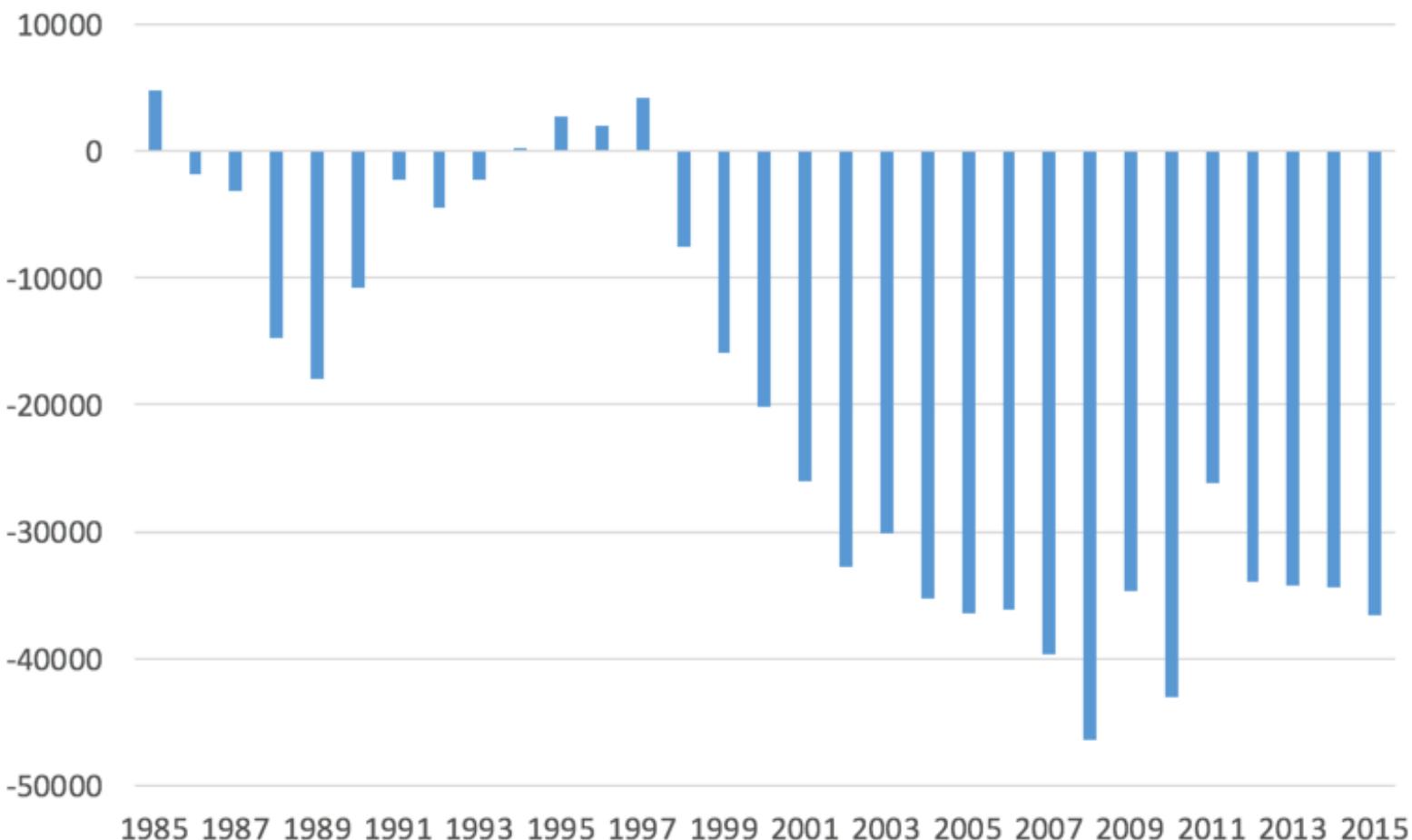
Platna bilanca (balance of payments)

- Skup računa (zapisa) o svim transakcijama između subjekata u toj zemlji i ostatka svijeta.
  - Izvoz i uvoz dobara i usluga,
  - Prihod od turizma
  - Kamate ili dividende primljene iz inozemstva ili plaćene u inozemstvu,
  - Kupovina i prodaja finansijskih ili drugih asseta u inozemstvu
- Ekonomski transakcija je događaj koji može rezultirati ili potražnjom za domaćom valutom ili ponudom domaće valute na inozemnim tržištima
- Konvencija:
  - Transakcija koja rezultira priljevom strane valute označuje se sa + (npr prihod od izvoza)
  - Transakcija koja rezultira odljevom strane označuje se sa -- (npr uvoz)

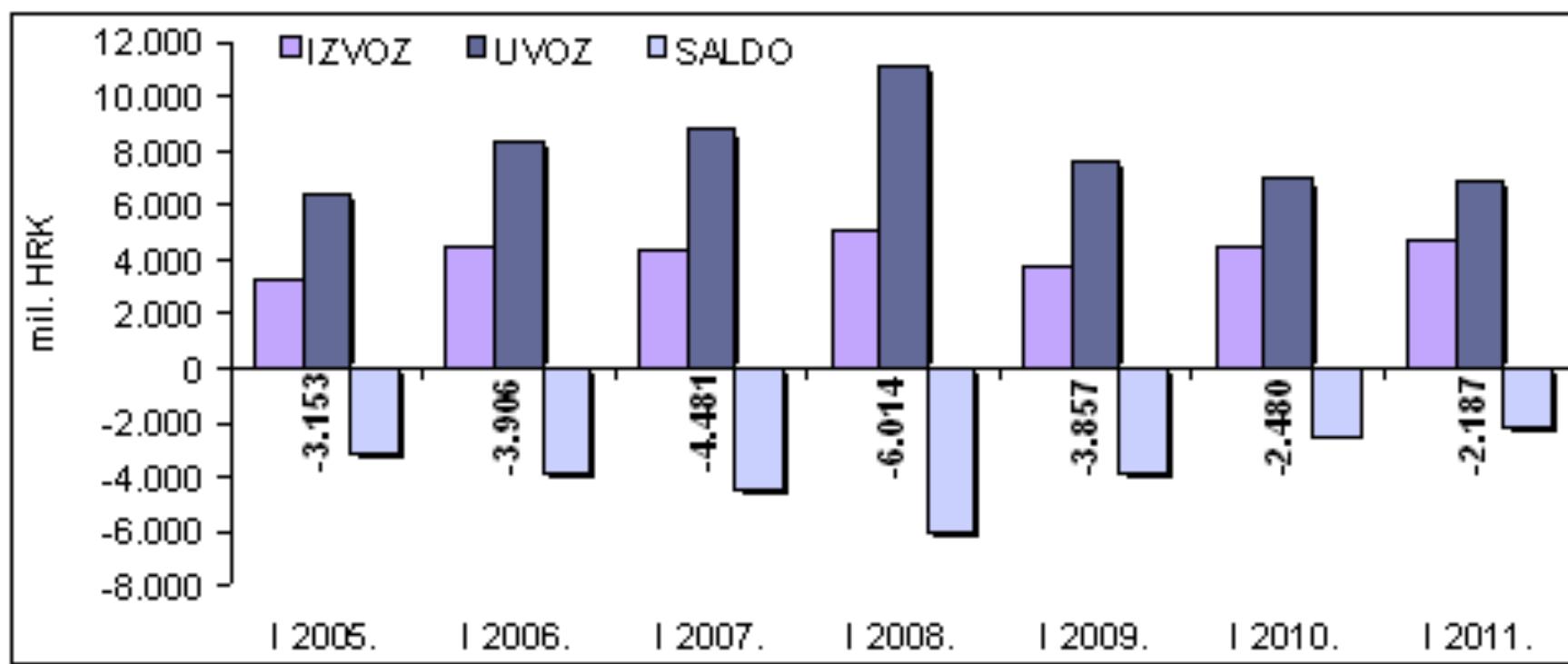
Annual UK Trade Balance in Goods and Services

Source: Office for National Statistics

Trade in Goods & Services: Total balance: £million

ROBNA RAZMJENA RH S INOZEMSTVOM

Izvor: DZS; obrada: HGK

Komponente platne bilance (1)

- Platna bilanca ima 3 komponente:

1. Tekući računi (current accounts)

Sadrži svu trgovinsku razmjenu sa svijetom te rente, dividende, kamate i ostale tekuće transakcije.

1. Vidljiva razmjena

- Sadrži izvoz (+) i uvoz (-) dobara (ne usluga)

2. Nevidljiva razmjena

- Sadrži izvoz (+) i uvoz (-) usluga
- Zarada od investicija, transferi etc.

Komponente bilance plaćanja (2)

2. Kapitalni računi

Popis svih tokova isplata od prodaje ili kupovine financijskih (npr. vladine obveznice) ili stvarnih asseta (npr. zgrada za poslovni prostor)

Komponente bilance plaćanja (3)

3. Službene transakcije

- Središnja banka drži kod sebe zalihe stranih valuta – službene rezerve (official reserves)
- Država može povući nešto od tih rezervi da pokrije deficit u bilancama (funkcionira slično kao štednja za pojedince) – pojavljuje se kao (+)
- Kad je bilanca pozitivna, tada taj višak strane valute ide u službene rezerve – pojavljuje se kao (-)
- Posudba od organizacija kao MMF (+)
- Posudba drugim središnjim bankama (-)

4. Statistička pogreška

Kako tečaj djeluje na uvoz i izvoz

- Aprecijacija domaće valute → veća potražnja za uvozom
- Deprecijacija domaće valute → manja potražnja za uvozom (izvoz izgleda bolje)
  - Uvoz se smanjuje
  - Cijena uvezenih proizvoda veća
  - Bilanca plaćanja
    - U kratkom roku je lošija (dok uvoz ne padne)
    - U srednjem roku bolja (uvoz pao, izvoz izgleda bolje)
    - Dugoročno se vraća u ravnotežu

Mjere reduciranja negativne trgovinske bilance

- Deprecijacija domaće valute
- Reduciranje agregatne potražnje (drastična mjera)
  - Poslijedica:
    - Manji uvoz (opća potražnja pada)
    - Povećani izvoz (u nedostatku domaće potražnje firme se okreću inozemnom tržištu)
- Potpomaganje izvoznika
  - Financijske potpore izvoznicima
  - Pomoć pri marketingu
  - Unaprijeđivanje infrastrukture (građenje luka, cesta)
  - Ohrabrenja (npr. nagrade za najbolje izvoznike)
- Obeshrabrivanje uvoza
  - Tarife (porezi na uvezena dobra)
  - Kvote (ograničenja na količinu uvezenih dobara)